

Maria Rosenquist

Socialnämnden

maria.rosenquist@trelleborg.se

Tjänsteskrivelse Internremiss: Alla tiders föräldraskap-ett stärkt skydd för barns familjeliv.

Sammanfattning

Trelleborgs kommun är en av remissinstanserna för remissen Alla tiders föräldraskap-ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU 2022:38). Remissen hanterar en del frågor som rör Socialnämndens ansvarsområde och svaren på remissen kommer att sammanställas i kommunledningsförvaltningen innan det behandlas i Kommunstyrelsen.

I korthet handlar förslaget om förenkling och anpassningar till de familjekonstellationer som finns i samhället. Områden som bland annat social förälder, föräldrafullmakt och adoption berörs.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Remiss från Regeringskansliet

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna rapporten

att anta rapporten som sin egen

att skicka svaret till kommunledningsförvaltningen

Beslutet skickas till

Kommunledningsförvaltningen

Ärendet

Utredningen har haft i uppdrag att se över utformningen av föräldrabalkens regler om föräldraskap och i övrigt – med utgångspunkt i barnets bästa – överväga vissa förändringar av de familjerättsliga reglerna.

Utredningen föreslår bland annat att:

- Föräldrabalkens regler om föräldraskap ska bli enklare, tydligare och mer inkluderande.
- Det ska införas en tidsfrist för en förälders rätt att väcka talan om hävande av föräldraskapet för den förälder som inte har fött barnet.
- Tidigare makar och sambor ska kunna åstadkomma ett gemensamt föräldraskap genom styvbarnsadoption. Vidare ska makar och sambor som är eller har varit familjehemsföräldrar eller särskilt förordnade vårdnadshavare för ett barn kunna adoptera barnet gemensamt även efter en separation.
- Det ska införas en ny form av fullmakt, s.k. föräldrafullmakt, som gör det enklare för bland andra sociala föräldrar att få en mer generell behörighet att hantera frågor som gäller barnet. Uppgift om föräldrafullmakt ska registreras i folkbokföringen. En föräldrafullmakt lämnas av barnets vårdnadshavare genom en anmälan till Skatteverket.
- Barnets rätt till sina sociala föräldrar ska stärkas. Det ska ske genom utbyggda regler om umgänge beträffande en person med vilken barnet har en relation som motsvarar den mellan barn och förälder.
- Större hänsyn ska kunna tas till barnets bästa när vårdnaden bestäms efter en förälders eller annan vårdnadshavares dödsfall.

Ändringarna som föreslås är en förenkling och anpassning till de familjekonstellationer som redan finns i samhället. Begrepp har här ändrats från till exempel moderskap och faderskap till föräldraskap. De delar som rör sociala föräldrar, adoption och upplysningsplikt syftar till att stärka barnets rätt.

Konsekvenser för socialförvaltningen:

Förslaget kan innebära ökade volymer för kommunerna i samband med umgänge och vårdnadsfrågor kring sociala föräldrar. Det kan också bli fler utredningar avseende styvbarnsadoptioner samt fler utredningar av moderskap för inflyttade.

I vissa delar kan förslaget å andra sidan innebära att socialnämndens arbete skulle kunna bli mindre betungande. Enklare och tydligare regler om föräldraskap kan i viss mån underlätta nämndens arbete.

I övrigt kan förvaltningen i nuläget inte se något ytterligare som i dagsläget förväntas påverka kommunen kostnadsmässigt.

Konsekvenser för utifrån ett barnperspektiv

Förslagen bedöms i huvudsak få positiva konsekvenser för barn och unga. I enighet med utredningen anser förvaltningen att den föreslagna föräldraskapsrättsliga regleringen innebär att barns rätt till sina föräldrar stärks och att de föräldraskapsrättsliga reglerna blir lika för alla barn, oavsett vilken familjekonstellation barnet lever i. Förslagen om hävande av föräldraskap för den förälder som inte har fött barnet innebär att barnets intresse av trygghet och stabilitet i sina befintliga familjerelationer får ett starkare skydd än i dag. Med förslagen om utökade möjligheter till adoption ges fler barn också möjlighet att befästa en befintlig familjerelation. Förslagen som avser stärka barns rätt till sociala föräldrar bedöms också i huvudsak innebära positiva konsekvenser för barn och unga. Förvaltningen anser dock att det kan finnas anledning att se över om det är lämpligt att tidsbegränsa föräldrafullmakterna att gälla exempelvis 1 år i taget för att undvika konsekvenser att det finns vuxna som inte längre är sociala föräldrar som har kvar föräldrafullmakt vilket skulle kunna inverka skadligt på barns integritet. Förslagen som avser att stärka barns rätt till umgänge med sociala föräldrar bedöms få positiva konsekvenser för barn under förutsättning att kommuner och domstolar får stöd i att utveckla en gemensam och rättvis bedömningsgrund för vad som avses med en sådan särskild umgängespersion som ska ha talerätt kring umgänge. Förslagen bidrar sammantaget till en familjerättslig reglering som bättre tillgodoser barnets behov av trygghet samt barnets rätt att bibehålla och utveckla relationerna med de vuxna som barnet betraktar som sina föräldrar, oberoende av i vilken familjekonstellation barnet växer upp.

Socialförvaltningen har inget att erinra mot förslaget.